

UCHWAŁA NR
RADY GMINY WEJHEROWO

z dnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wejherowo na lata 2025-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424 i 834) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wejherowo na lata 2025-2028, w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wejherowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

Przewodniczący Rady

Edmund Bianga

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Wejherowo na lata 2025-2028

I. Aktualne podstawy prawne systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań profilaktycznych przeciwdziałających nasilaniu tego zjawisku.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Wyniki „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” (Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 2019 roku)[#] wskazują na korelację pomiędzy nadużywaniem alkoholu, a przemocą w rodzinie. To, że osoba dopuszczająca się przemocy była pod wpływem alkoholu, przyznaje od 30% osób, które dotknęła przemoc ekonomiczna do 44% osób, które dotknęła przemoc fizyczna. Eksperci potwierdzają, że problem nadużywania alkoholu jest silnie skorelowane ze zjawiskiem przemocy w rodzinach, podkreślali również, że spożywanie pozbawia hamulców.

Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce – w 2018 r. odsetek populacji w wieku 15–64 lata sięgających po narkotyki wynosił 5,4%. Wszystko to ma wpływ na zwiększenie liczby prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty” także na terenie gminy Wejherowo.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 jednoznacznie wskazuje, że rodzina znajduje się pod opieką i ochroną państwa, a państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia jej dobro. Rodziny, w których występuje zjawisko przemocy pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co stanowi podstawę do udzielenia im szczególnego wsparcia przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Zadaniem Państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniem płynącym z zewnątrz i wewnątrz, w tym także przed przemocą ze strony osób najbliższych. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 834 ze zm.) przemoc domowa to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

W 2023 r. uchwalono ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej.

Interdyscyplinarne działania podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie pozwalają w wielu przypadkach na złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej oraz zapobiegnięcie przejściu ostrego kryzysu w stan chroniczny, dlatego też tak istotnego znaczenia nabierają rozwiązania systemowe.

Art.6. ust. 2 pkt 1 wskazanej Ustawy obliguje gminę do opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 834 ze zm.),
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 poz. 1870 ze zm.),
- 3) Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.),
- 4) Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.),
- 5) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.),
- 6) Uchwałę nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030,
- 7) Uchwałę Rady Gminy Wejherowo z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wejherowie.

Program skorelowany jest z następującymi Programami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wejherowo na lata 2021-2026,
- 2) Programem Wspierania Rodziny w gminie Wejherowo na lata 2025 – 2028,
- 3) Gminnym programem profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w gminie Wejherowo na lata 2022-2025,
- 4) Programem Senioralnym dla gminy Wejherowo na lata 2025-2030.

Celem strategicznym określonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w gminie Wejherowo na lata 2021-2024 było przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej poprzez podejmowanie szeroko pojętych działań prewencyjnych. Cel strategiczny nie został w pełni osiągnięty, co wymaga zintensyfikowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

W czasie realizacji programu podejmowano szereg działań mających na celu stworzenie sieci specjalistycznego, interdyscyplinarnego wsparcia polegającego na współpracy międzyinstytucjonalnej. Dzięki ciągłemu dokształcaniu się przedstawicieli poszczególnych instytucji nastąpiło podwyższenie kwalifikacji i umiejętności profesjonalistów zawodowo działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej odbywało się poprzez:

1. organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, będących członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
2. organizowanie konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
3. wdrożenia systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu.

Ponadto w roku 2023 we wszystkich placówkach oświatowych na terenie gminy Wejherowo oraz w jednej placówce oświatowej na terenie miasta Wejherowo przeprowadzono **spotkania informacyjno-edukacyjne** podczas posiedzeń Rad Pedagogicznych na temat zwiększenia skuteczności współpracy i wypracowania dobrych praktyk w zakresie realizowanych zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

W spotkaniach z pracownikami oświaty wzięło łącznie udział ponad 300 nauczycieli. W grudniu 2023 roku odbyło się również spotkanie z przedstawicielami służby zdrowia tj. Centrum Zdrowia Psychicznego w Wejherowie, w którym uczestniczyło 7 pracowników. Ponadto podczas spotkań upowszechniano Kwestionariusze oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie oraz algorytmy postępowania dla oświaty i służby zdrowia opracowany przez Niebieską Linie. Ponadto zorganizowano w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie szkolenie dedykowane przedstawicielom oświaty z terenu gminy Wejherowo.

Mimo, iż nie należy rezygnować z dalszego doskonalenia zawodowego profesjonalistów oraz tworzenia sieci wsparcia dla rodzin zagrożonych przemocą, zasadnym wydaje się określanie nowego celu strategicznego, położenie akcentu na działania zmierzające do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Wejherowo oraz ochronę osób doznających przemocy domowej. Zakładamy, iż osiągnięcie tego celu poprzedzone musi zostać długofalowymi działaniami. Przewodnią ideą będzie przeciwdziałanie, profilaktyka i ochrona.

II. Charakterystyka gminy

Gmina Wejherowo leży w województwie pomorskim, we wschodniej części powiatu wejherowskiego. Zajmuje powierzchnię 194.1 km. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajduje się aglomeracja trójmiejska z miastami Wejherowo, Rumia, Reda, Gdynia. Gospodarczo gmina ma charakter usługowo – mieszkalny z rozwijającym się sektorem usług. Gmina wiejska Wejherowo położona w dużej części wokół miasta Wejherowo administracyjnie została podzielona na 18 sołectw.

Gmina Wejherowo jest trzecią największą gminą w powiecie wejherowskim. W roku 2024 została zwiększona liczba sołectw o sołectwo Pętkowice i Zamostne. Niemniej podkreślić należy, iż posiadane dane liczby mieszkańców nie uwzględniają osób zamieszkujących na terenie gminy Wejherowo bez zameldowania na pobyt stały lub czasowy. Na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców w gminie Wejherowo przedstawiała się w sposób następujący:

Tabela nr 1: Liczba mieszkańców

Liczba mieszkańców	Zameldowani na pobyt		Razem
	stały	czasowy	
Liczba mieszkańców w wieku do 18 roku życia	7130	81	7211
Liczba mieszkańców w wieku powyżej 18 roku życia	20412	210	20622
Liczba mieszkańców ogółem	27542	291	27833
Liczba mieszkańców	Zameldowani na pobyt		Razem
	stały	czasowy	
Liczba mieszkańców w wieku do 60 roku życia	23128	261	23389
Liczba mieszkańców w wieku powyżej 60 roku życia	4414	30	4444
Liczba mieszkańców ogółem	27542	291	27833

Źródło; Opracowanie Urząd Gminy Wejherowo

Jak wynika z danych udostępnionych przez Urząd Gminy Wejherowo najwięcej mieszkańców zamieszkuje na terenie sołectwa Bolszewo i Gościcino. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach i miejscowościach (zameldowanych na pobyt stały) na dzień 31 grudnia 2023 roku przedstawia się następująco i wykazuje tendencję wzrostową:

1. Bieszkowice (498 mieszkańców)
2. Bolszewo (8889 mieszkańców)
3. Góra (957 mieszkańców)
4. Gniewowo (488 mieszkańców)

5. Gościcino (6324 mieszkańców)
6. Gowino (2843 mieszkańców)
7. Kniewo (474 mieszkańców)
8. Kapino (1280 mieszkańców)
9. Łężyce (556 mieszkańców)
10. Nowy Dwór Wejherowski (626 mieszkańców)
11. Orle (2108 mieszkańców)
12. Pętkowice (318 mieszkańców)
13. Reszki (127 mieszkańców)
14. Sopieszyno (485 mieszkańców)
15. Ustarbowo (273 mieszkańców)
16. Warszkowo (273 mieszkańców)
17. Zamostne (153 mieszkańców)
18. Zbychowo (870 mieszkańców).

Wśród najważniejszych instytucji pomocowych niezbędnych w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wyróżnić należy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie,
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wejherowie,
3. Punkt Konsultacyjny ds. przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnień,
4. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie,
5. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie,
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wejherowie,
8. Komenda Powiatowa Policji w Wejherowie,
9. Sąd Rejonowy w Wejherowie,
10. Prokuratura Rejonowa w Wejherowie.

III. Sytuacja socjalno-bytowa mieszkańców gminy Wejherowo

W 2023 roku z pomocy społecznej skorzystały 742 osoby w 291 rodzinach, w tym rzeczywista liczba rodzin korzystających wyniosła 266 rodzin (661 osób) oraz objętych pracą socjalną 25 rodzin (81 osób). Z danych wynika, iż 180 rodzinom (379 osób) przyznano pomocy w formie świadczeń pieniężnych oraz 158 rodzinom (503 osoby) świadczeń niepieniężnych.

Ponadto 65 rodzinom udzielono poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego) oraz 1 rodzinie w formie interwencji kryzysowej.

Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń na przestrzeni lat 2020-2023 przedstawia się następująco:

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń.

Liczba osób i rodzin korzystająca ze świadczeń	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Ogólna liczba	309	865	223	592	240	608	291
W tym rzeczywista liczba korzystających	199	565	196	495	221	559	266
a) w tym świadczenia pieniężne	127	260	135	251	170	374	180
b) w tym świadczenia niepieniężne	102	384	108	343	116	394	158
Praca socjalna	110	300	27	96	53	161	25

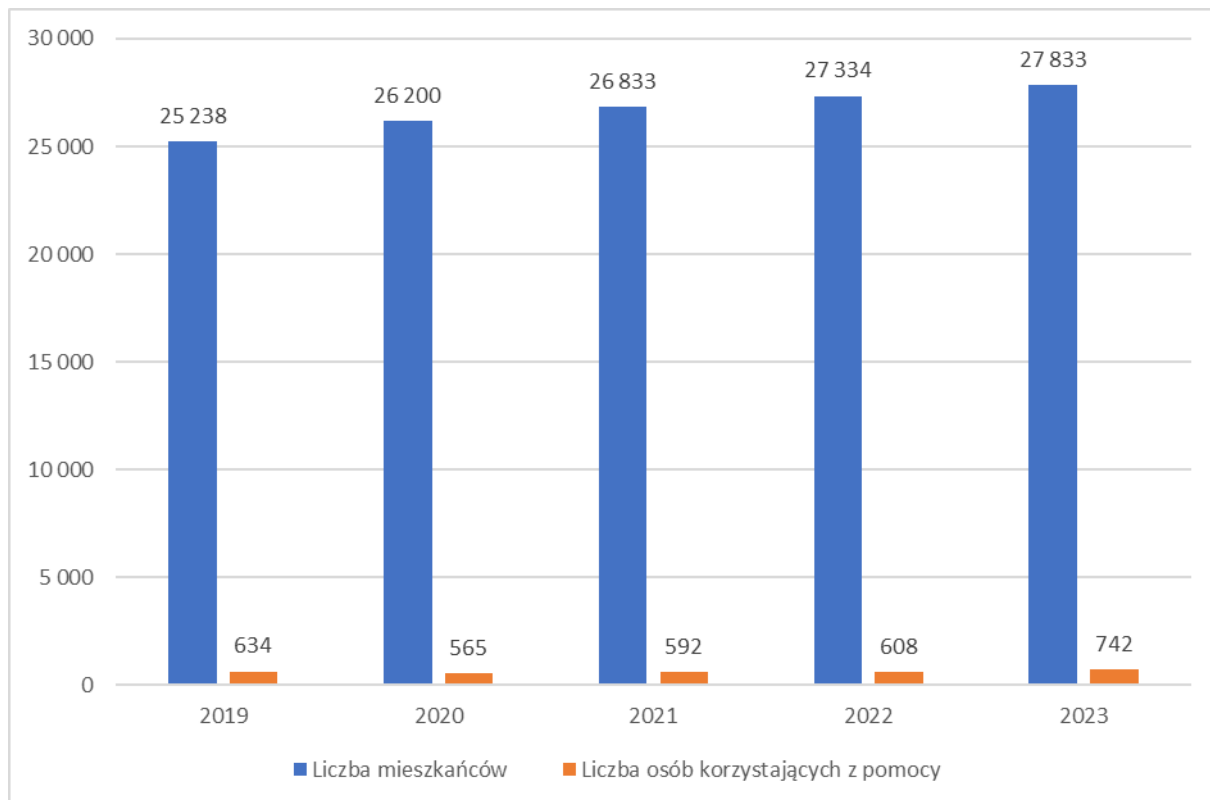
Źródło: Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie za rok 2023.

Pojawiająca się niewielka tendencja wzrostu liczby świadczeniobiorców ma swoje przełożenie na liczbę osób objętych pomocą z uwagi na wzrost liczby mieszkańców gminy Wejherowo, jak również z uwagi na wzrost inflacji. W 2023 r. nadal więcej rodzin otrzymywało świadczenia pieniężne bo 180, jednakże ze świadczeń niepieniężnych skorzystało 158 rodzin.

Analiza danych za 2023 r. wskazuje, iż ogólna rzeczywista liczba osób objętych wsparciem wyniosła 742. Porównując lata ubiegłe należy zauważyć, że w 2023 roku więcej osób otrzymało pomoc w formie niepieniężnej. Natomiast zmniejszeniu uległa ilość osób korzystających ze wsparcia w postaci pracy socjalnej. Wsparciem w formie asystenta rodziny w roku 2020 objęto 38 rodzin, w 2021 roku 26 rodzin, w 2022 roku 38 rodzin, a w 2023 roku 41 rodzin, co wskazuje wyraźnie na tendencję wzrostową rodzin wymagających wsparcia w zakresie wypełniania zadań opiekuńczo-wychowawczych.

W stosunku do roku 2022 liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia wyniosła 608 osób, zaś 2023 roku liczba ta wzrosła do 742 osób. Mamy do czynienia ze wzrostem liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 1. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Źródło: Sprawozdanie z Działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie za rok 2023.

Najczęstszą przyczyną ubiegania się o pomoc w rodzinach w 2023 roku (poza ubóstwem), podobnie jak w roku ubiegłym była długotrwała lub ciężka choroba któregoś z członków rodziny oraz niepełnosprawność. Liczba rodzin ubiegających się o pomoc z tego powodu, kształtuje się podobnie jak w latach poprzednich. Jak wynika z powyższych danych kolejnym najczęstszym powodem udzielania pomocy w 2023 roku była potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W szczególności rok 2023 również związany z działaniami informacyjnymi, profilaktycznymi i zabezpieczeniem potrzeb klientów ukierunkowany został na wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych korzystających już ze świadczeń ośrodka, bądź nowych zgłaszających się po pomoc.

IV. Aktualna diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Wejherowo

Na podstawie „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” (Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 2019 roku)[#] stwierdza się, że Polacy w swoim otoczeniu najczęściej zauważają przemoc psychiczną (54% osób zna rodziny, w których ta przemoc występuje). Najmniej dostrzegana jest przemoc seksualna – 95% nie zna w otoczeniu rodzin, gdzie dochodzi do przemocy seksualnej – co wynika, z oczywistego faktu, że jest to forma przemocy najrzadziej występująca, ale na wynik może też wpływać fakt, że osoby, które jej doznają nie są skłonne przyznawać się do niej, poza tym najtrudniej ją również bezpośrednio zauważyć. Większość badanych (81%) deklaruje ponadto, że nie zna rodzin, gdzie dochodzi do przemocy wobec dzieci. Na poziomie deklaracji, ponad połowa badanych, którzy obserwują w swoim otoczeniu rodziny dotknięte przemocą, podejmuje w związku z tym działania. Najczęściej jest to rozmowa z osobą krzywdzoną i motywowanie do podjęcia odpowiednich kroków, ale także rozmowa ze sprawcą przemocy. W przypadku przemocy fizycznej to także wezwanie policji. Pojawiały się też odpowiedzi, że formą reakcji było zgłoszenie sprawy do instytucji pomocy społecznej. Niemal co piąty badany (19%) doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia. 28% badanych doświadczyło przemocy kilka razy a 10% raz. Eksperci uważają, że przemoc w rodzinie jest w naszym kraju zjawiskiem częstym i w dużym stopniu niedoszacowanym, bo wiele jej przypadków nie wychodzi na jaw. Najpowszechniejszą formą przemocy według przedmiotowego badania jest przemoc psychiczna. W ostatnim roku przemocy psychicznej doświadczyło 29% badanych. Na przełomie całego życia 40% badanych przyznaje, że doświadczyło tej formy przemocy więcej niż raz w życiu. Jednocześnie określenie skali tego rodzaju przemocy jest w dużym stopniu uzależnione od przyjętej definicji. Przemoc psychiczną można bowiem rozumieć bardzo szeroko. Co czwarty Polak (23%) doświadczył kiedykolwiek przemocy fizycznej, niemniej jednak na wielokrotne doznawania przemocy wskazało 16% osób. W ostatnim roku tej formy przemocy doświadczyło 14% badanych. Przy czym badania pokazały, że osoby które deklarowały, że doznały w swoim życiu przemocy fizycznej, wskazywały najczęściej, iż doświadczenie to miało miejsce wiele lat temu, najprawdopodobniej w dzieciństwie. W powyższym badaniu ogólnopolskim respondenci najczęściej doznawali przemocy ze strony mężów, partnerów i ojców lub żon, partnerek i matek. W tym miejscu warto jeszcze dla porównania danych z diagnozą zjawiska przemocy na poziomie gminy przywołać dane dotyczące osób stosujących przemoc domową. 30% respondentów potwierdza bycie sprawcą przemocy. Oznacza to, że ponad 9 mln Polaków przyznaje się do stosowania przemocy, a około 6 mln było w takiej sytuacji kilku- lub wielokrotnie. Do stosowania przemocy psychicznej przyznało się najwięcej osób (24%), w dalszej kolejności do fizycznej (11%), a w najmniejszym zakresie do ekonomicznej (5%) i seksualnej (2%).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2021-2024 został opracowany na podstawie badań diagnostycznych z 2015 roku, które na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie przeprowadziło Centrum Doradztwa i Badań Społecznych SOCJOGRAM z siedzibą w Gdańsku. Badania odnosiły się do postrzegania zjawiska przemocy przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Wejherowo. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określał działania skierowane na profilaktykę i edukację społeczną, ochronę i pomoc osobom doznającym przemocy, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli realizujących działania z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy. Wszystkie te cele udało się osiągnąć.

Realizacja działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej odbywa się przede wszystkim w oparciu o diagnozę problemu przemocy na terenie gminy Wejherowo oraz systematyczny monitoring zjawiska przemocy domowej prowadzony przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wejherowie. Pozwala to na właściwe określenie celów, zadań oraz kierunków działań, określonych szczegółowo w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie gminy Wejherowo. Dane ilościowe i jakościowe są zbierane i wykazywane w następujących dokumentach:

1. Sprawozdaniu resortowym z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej dla Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
2. Karcie Monitoringu Zjawiska Przemocy Domowej dla Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego,
3. Sprawozdaniu dot. realizacji zadań własnych i zleconych gmin i powiatów wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. Sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Gromadzone dane pozwalają na dokonanie diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wejherowo, jak również podjęcie działań profilaktycznych i niwelujących skutki jej występowania.

Ponadto należy tu wskazać, iż w **2022 roku** na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowana została również **Diagnoza problemu uzależnień w Gminie Wejherowo**, w której uwzględniony został obszar dotyczący zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wejherowo. Celem raportu było przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszym kwartale 2022 roku. Obejmuje on podstawowe problemy społeczne związane m.in. z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Wejherowo wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

1. dorośli mieszkańcy,
2. dzieci i młodzież szkolna,
3. sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

W kontekście przemocy domowej według przedmiotowej Diagnozy większość badanych – 64% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu osób doświadczających przemocy. Aczkolwiek 16% przyznało, że ma w swoim otoczeniu takie osoby, a 20% nie jest pewna i podejrzewa, że osoby, które znają mogą doświadczać przemocy domowej. Mieszkańcy gminy Wejherowo zostali zapytani w ankiecie, czy wiedzą gdzie może otrzymać pomoc osoba doświadczająca przemocy – 62% badanych wskazało, że nie posiada takiej wiedzy. Mieszkańcy wskazujący posiadanie takiej wiedzy wymieniali policję, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie, Niebieską Linie czy poradnie specjalistyczne. W rekomendacjach dokumentu wskazano, że w celu zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej, należałoby przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy domowej oraz miejsc, w których mogą uzyskać wsparcie.

Wobec powyższego Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku zlecił przeprowadzenie szczegółowej diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wejherowo z uwagi na fakt, iż poprzednią diagnozę przeprowadzano w roku 2015.

W dokumencie **„Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Wejherowo z 2023 roku. Raport z badania przeprowadzonego w 2023 roku”** - analizie poddano:

- 1) problem przemocy domowej,
- 2) problem przemocy rówieśniczej,
- 3) problem cyberprzemocy.

Poznanie opinii i doświadczeń uczestników badania możliwe było dzięki zastosowaniu ilościowej metodologii badań. Zdecydowano się na przeprowadzenie badania za pomocą techniki badawczej CAWI (ang. Computer Assisted Web Interviews), czyli ankiety umieszczonej na platformie internetowej dostępnej dla wszystkich osób posiadających link. Niniejsza technika pozwoliła na pełne zachowanie anonimowości respondentów. Ponadto diagnoza problemu przemocy w Gminie Wejherowo w 2023 roku została opracowana w oparciu o odpowiedzi uczestników badania na pytania zawarte w ustrukturyzowanym kwestionariuszu ankiety, którego charakter pytań był zależny od specyfiki danej grupy. Respondentami badania ilościowego było:

- 1) **212 dorosłych mieszkańców,**
- 2) **514 uczniów szkół podstawowych.**

Celem badania było przedstawienie aktualnej skali problemu przemocy na terenie Gminy Wejherowo, w odniesieniu do opinii dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców. Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem zjawiska przemocy oraz zidentyfikowanie skali przemocy wśród dzieci i młodzieży, poznanie ich postaw i doświadczeń związanych z tym zjawiskiem. W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje. Poniżej znajduje się podsumowanie wniosków z badania diagnozującego aktualną skalę problemu przemocy na terenie Gminy, natomiast w dalszej części zamieszczono rekomendacje dalszych działań profilaktycznych skierowanych do uczniów, dorosłych mieszkańców Gminy oraz instytucji, których celem jest szeroko pojęta profilaktyka.

W pierwszej kolejności oszacowano skalę problemu przemocy wśród uczniów z Gminy Wejherowo. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie pokazują, że kiedykolwiek w życiu przemocy doświadczyło 42,0% uczniów.

W celu pogłębionej analizy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani zdecydowanie najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze szkoły – na tę odpowiedź wskazało 131 osób, tj. 61,2%. Po 60 odpowiedzi padło na znajomych spoza szkoły oraz rodzeństwo (po 28,0%). 22 osoby doznały przemocy ze strony innych osób, wśród których wymieniono nauczyciela, ojczyma, kuzyna czy osobę nieznaną (10,3%). Doznanie przemocy ze strony taty zadeklarowało 17 badanych (7,9%), z kolei ze strony mamy – 13 osób (6,1%). 2 uczniów ominęło to pytanie nie odpowiadając na nie.

Przemocy psychicznej doświadczyło 161 badanych (77,8%), a przemocy fizycznej – 91 osób (44,0%). 13,0% uczniów doznało przemocy seksualnej (27 osób), z kolei 5 respondentów wskazało na zaniedbanie (2,4%). To pytanie zostało ominięte przez 9 osób.

Uczniowie, którzy wcześniej zadeklarowali doświadczenie przemocy kiedykolwiek w życiu zostali zapytani również o to, czy doznali jej w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Znacznie ponad połowa uczniów odpowiedziała twierdząco na to pytanie (150 osób, tj. 69,4%).

W następnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy kiedykolwiek w życiu doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Na to pytanie, twierdzącej odpowiedzi udzieliło 31,3% uczniów.

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką zastosowali. Możemy zauważyć, iż przemoc psychiczną stosowała ponad połowa uczniów dopuszczających się takich zachowań (101 osób, tj. 65,2%), a przemoc fizyczną – 80 ankietowanych (51,6%). 10 badanych stosowało przemoc seksualną (6,5%). 6 osób nie odpowiedziało na to pytanie.

Analizie poddane zostały również odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec rówieśników – wskazało na to 86 osób, tj. 54,8%, a także wobec rodzeństwa – 73 ankietowanych, tj. 46,5%. Odpowiedzi uczniów padły także na inne osoby: kolegów/znajomych, osoby z klasy, nieznanymi, a także wskazano na zastosowanie przemocy w akcie odwetu (19 osób, tj. 12,1%). 5 uczniów podało, że stosowało przemoc wobec rodziców (3,2%). 4 badanych ominęło to pytanie nie odpowiadając na nie.

W kolejnym pytaniu uczniowie stosujący przemoc odpowiedzieli czy zastosowali ją w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Większość badanych zadeklarowała, że zdarzyło im się dopuścić przemocy w ciągu ostatniego roku (100 osób, tj. 62,1%), natomiast przeciwnego zdania było 61 uczniów, tj. 37,9%.

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznała to ponad połowa badanych (51,9%). Z udzielonych odpowiedzi przez 19,3% ankietowanych wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce kilka razy w roku, według 16,1% – kilka razy w miesiącu, a zdaniem 16,5% – kilka razy w tygodniu. 40,7% respondentów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

W przypadku problemów związanych z przemocą, 60,5% młodych mieszkańców Gminy zwróciłoby się o pomoc do rodziców/opiekunów. Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się nauczyciele (29,2%), z kolei na trzecim – koledzy, koleżanki (26,8%). 23,5% ankietowanych przyznało, że w razie tego typu problemów zwróciłoby się o pomoc do rodzeństwa, natomiast 23,2% radziłoby sobie samemu. 23,0% udałoby się po pomoc do psychologa/pedagoga szkolnego, a 14,8% - na Policję (14,8%). 3,9% respondentów podało inne osoby i miejsca, takie jak: przyjaciele, kuzyni, dziadkowie czy sąd rodzinny, a kolejne 3,9% uczniów szukałoby pomocy w Internecie. Należy zwrócić uwagę, że 9,3% odpowiadających ankietowanych nie wie, do kogo mogłoby się zwrócić o pomoc.

Uczniowie zostali zapytani również o to, jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest dla nich najciekawsza/najefektywniejsza. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco: **25,5%** uznaje za najciekawsze/najefektywniejsze **zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą**, z kolei 22,6% – zajęcia z przedstawicielem Policji. 14,4% odpowiedzi padło na spektakl lub musical profilaktyczny, natomiast 12,8% na zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych. 10,3% osób stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla nich ciekawa/efektywna. Najniższy odsetek

badanych podał inne formy zajęć profilaktycznych, tj.: zajęcia sportowe, turnieje i gry, zajęcia kreatywne, rozmowa z rodzicami, zajęcia grupowe i drużynowe, rozmowa z psychologiem, z opiekunem, czy z nauczycielem (3,7%).

Kolejna część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy Wejherowo. Odpowiedzi ankietowanych **na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy** w swoim domu przedstawiały się w sposób następujący: **twierdzącej odpowiedzi udzieliło 44,7% ankietowanych**. Jak wynika z odpowiedzi badanych 24,5% zna jedną taką osobę, 9,4% – kilka (do 10 osób), z kolei 10,8% deklaruje znajomość wielu takich osób (powyżej 10). 17,9% ankietowanych miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi.

Badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczają przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Zdecydowana większość respondentów stwierdziła, że są nimi osoby dorosłe mające 18-60 lat – 60,6% (57 osób). Mniejszy **odsetek ankietowanych wskazywał na dzieci, tj. osoby do 18 roku życia – 48,9%** (46 osób) oraz osoby starsze (powyżej 60 roku życia) – 20,2% (19 osób).

Skala problemu przemocy w Gminie Wejherowo została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w tym okresie **przemocy doznało 28,8% mieszkańców**, z kolei 71,6% stwierdziło, że nie doświadczyło takiego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Pytając o to, jak często osoby deklarujące doświadczanie przemocy, doznawały jej w okresie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, okazuje się, że 20 osób doświadczyło jej 1 raz (33,3%), natomiast 19 respondentów wskazało na częstotliwość 2-10 razy (31,7%). 7 ankietowanych doznało przemocy 11-20 razy (11,7%), z kolei 4 mieszkańców wskazało na doświadczenie przemocy w określonym czasie ponad 20 razy (6,7%). 10 badanych miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (16,7%). 1 osoba nie odpowiedziała na to pytanie.

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy w ciągu ostatniego roku, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że *większość z nich doświadczyła przemocy psychicznej* (34 osoby, tj. 55,7%). 19 ankietowanych wskazało na przemoc fizyczną (31,1%), a 9 osób na zaniedbanie (14,8%). Po 7 badanych doznało przemocy seksualnej oraz ekonomicznej (po 11,5%), z kolei 6 respondentów mobbingu (9,8%). 2 ankietowanych nie potrafiło określić, jakiego rodzaju przemocy doznało (3,3%).

Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że 21 ankietowanych doznało **przemocy ze strony partnera/ partnerki (34,4%)**, z kolei 14 osób wskazało na tatę (23,0%). Po 11 osób podało mamę oraz męża/żonę (po 18,0%), z kolei 8 badanych zadeklarowało doznanie przemocy ze strony dalszych członków rodziny (13,1%). Po 7 odpowiedzi padło na rodzeństwo i pracodawcę (po 11,5%). Najmniej badanych stwierdziło, że przemoc wobec nich stosowali dziadkowie (4 osoby, tj. 6,6%) oraz dziecko/dzieci i inne, bliżej nieokreślone osoby (po 2 osoby, tj. 3,3%).

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż **do stosowania przemocy** w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznała się mniejsza część ankietowanych niż w przypadku jej doznawania – twierdzącej odpowiedzi udzieliło **17,0% respondentów**, natomiast 83,0% osób zaprzeczyło, jakoby w tym czasie użyło przemocy.

Pytając badanych o to, jak często zdarzało im się stosować przemoc, w okresie ostatnich 12 miesięcy, 16 respondentów wskazało, że miało to miejsce 1 raz (44,4%), po 6 badanych podało częstotliwość 2-10 razy oraz 11-20 razy (po 16,7%). Pozostali ankietowani mieli trudności w określeniu jak często zastosowali przemoc w ciągu ostatnich 12 miesięcy (8 osób, tj. 22,2%).

W dalszej kolejności poproszono badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc **zastosowali**. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się **przemoc psychiczna (13 osób, tj. 36,1%)**, następnie przemoc fizyczna (11 osób, tj. 30,6%) oraz zaniedbanie (9 osób, tj. 25,0%). Po 4 respondentów podało przemoc seksualną i ekonomiczną (po 11,1%), a 3 osoby wskazały na mobbing (8,3%). Jednokrotna odpowiedź padła na odpowiedź „nie wiem” (2,8%).

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 10 badanych deklarujących stosowanie przemocy, kierowało ją w stronę partnera/partnerki (27,8%), natomiast 8 respondentów podało inne osoby tj. koleżanki, pracowników, chłopaka w kolejce (22,2%). 6 respondentów wskazało na stosowanie jej w stosunku do taty (16,7%), po 4 osoby wskazały na dziecko/dzieci oraz dalszych członków rodziny (po 11,1%), a 3 badanych na dziadków (8,3%). Wśród najrzadziej wybieranych odpowiedzi znalazły się: mama, mąż/żona, pracodawca (po 2 osoby, tj. 5,6%) oraz rodzeństwo (1 osoba, tj. 2,8%).

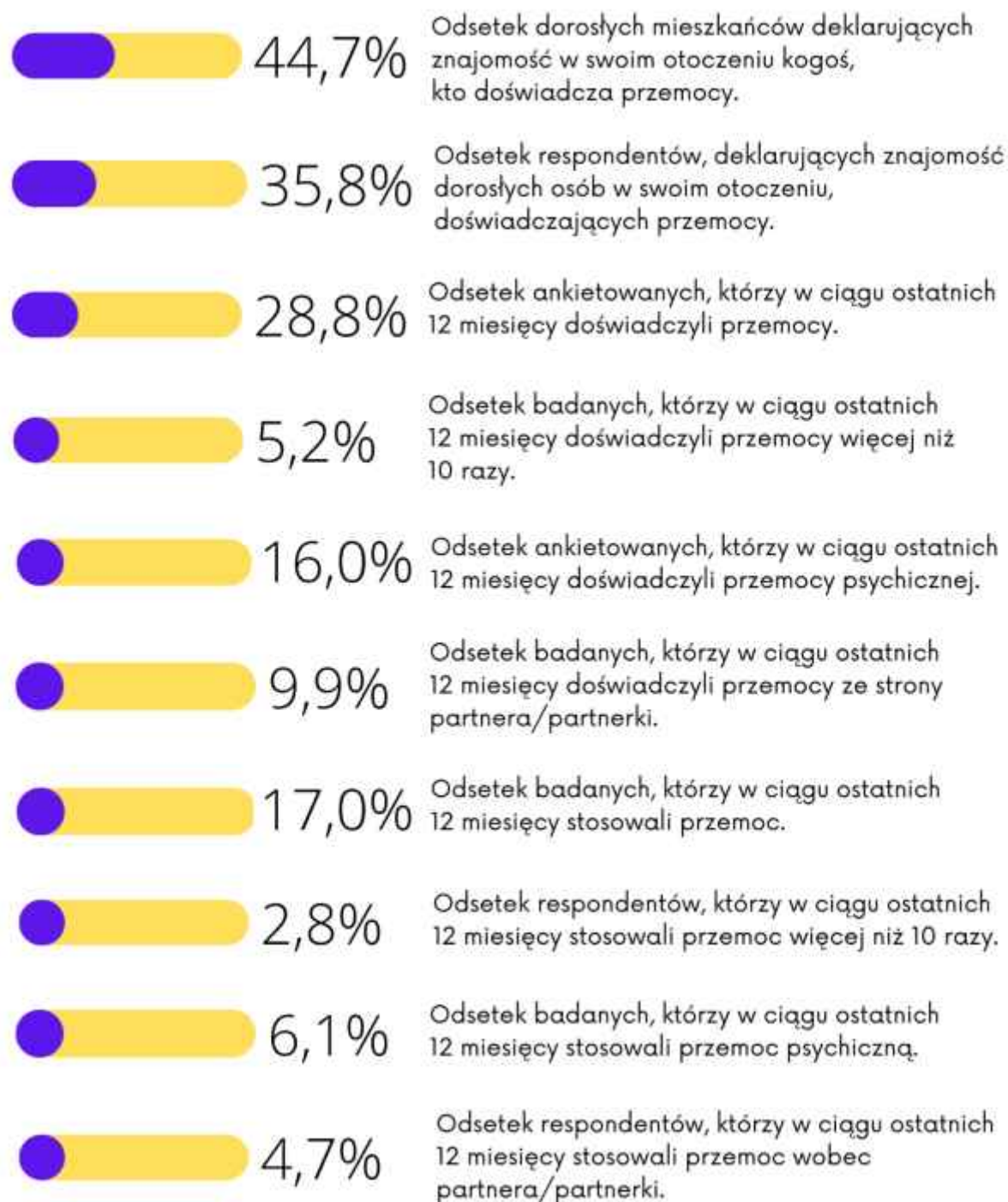
Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią była **opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych (np. „klapsów”)** w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że **wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – 18,9%** badanych twierdzi, że stosowanie kar fizycznych jest metodą wychowawczą, która może być stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna, że może być skuteczna, natomiast co czwarty ankietowany uważa, że kary fizyczne zasadniczo nie powinny być stosowane, ale są sytuacje, kiedy są konieczne (25,0%). Co trzeci badany mieszkaniec negatywnie ocenia tego typu zachowanie (32,1%). Trudności z jednoznacznym ustosunkowaniem się do tego pytania przejawiało 24,1% badanych.

Dorośli mieszkańcy zostali również poproszeni o oszacowanie skali istotności problemu przemocy domowej na terenie Gminy. 39,2% ankietowanych deklaruje brak wiedzy w tym zakresie. Problem przemocy domowej jako istotny na terenie Gminy oceniło 30,2% badanych, natomiast 30,7% respondentów jest przeciwnego zdania.

Ankietowani wyrazili także swoją opinię na temat tego, czy uważają przemoc domową za przestępstwo. Ponad połowa z nich odpowiedziała twierdząco na to pytanie (60,8%), natomiast zaprzeczyło temu 20,3% osób, a 18,9% respondentów nie wyraziło jednoznacznej opinii i zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

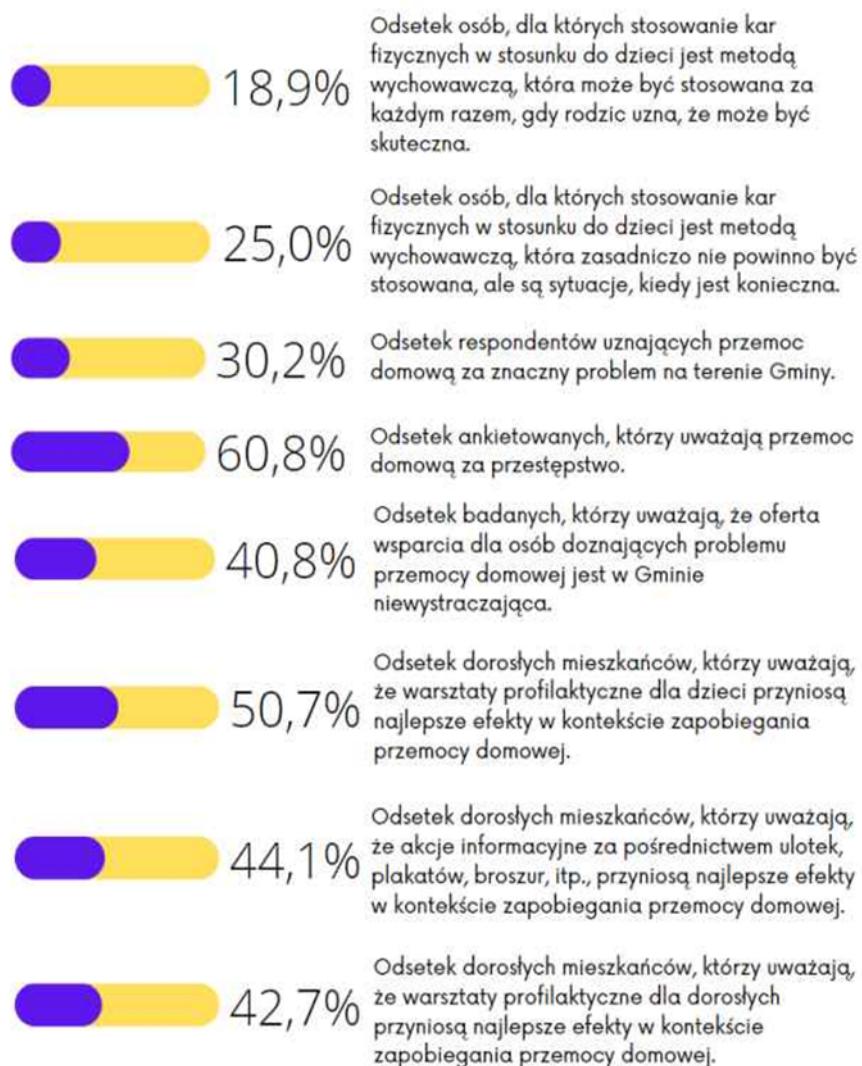
Analizując wyniki uzyskane w trakcie badania mieszkańców pod kątem efektywności działań profilaktycznych, w celu zapobiegania zjawisku przemocy domowej, można zauważyć, że najczęściej odpowiedzi padło **na warsztaty profilaktyczne dla dzieci (50,7%)**, a następnie **akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (44,1%)** oraz **warsztaty profilaktyczne dla osób dorosłych (42,7%)**. **39,4% ankietowanych wskazało na wykłady/pogadanki, z kolei 37,1% na festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne, a 29,6% na kampanie lub informacje w mediach społecznościowych.** 15,5% respondentów zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”. Część ankietowanych wskazała na inne działania, które ich zdaniem byłyby skuteczne w walce ze zjawiskiem przemocy domowej, takie jak policja w szkole, więcej rozmów w szkole, indywidualne warsztaty z dziećmi i lekcje w szkole (8%).

Wykres nr 2: Wyniki badań wśród dorosłych mieszkańców gminy Wejherowo

Źródło: *Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Wejherowo z 2023 roku. Raport z badania przeprowadzonego w 2023 roku*

Wykres nr 3: Wyniki badań wśród dorosłych mieszkańców gminy Wejherowo

Źródło: *Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Wejherowo z 2023 roku. Raport z badania przeprowadzonego w 2023 roku*

Wykres nr 4: Wyniki badań wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Wejherowo

Uczniowie

Źródło: *Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Wejherowo z 2023 roku. Raport z badania przeprowadzonego w 2023 roku*

Wykres nr 5: Wyniki badań wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Wejherowo

Źródło: Diagnoza problemu przemocy na terenie Gminy Wejherowo z 2023 roku. Raport z badania przeprowadzonego w 2023 roku

W powyższej diagnozie dokonano również badania cyberprzemocy, jej skali oraz rozumienia. 33.3% badanych mieszkańców gminy Wejherowo potwierdziło, że doznało cyberprzemocy w ostatnich 12 miesiącach.

Podsumowując analizę danych należy stwierdzić, iż dane dotyczące skali zjawiska przemocy domowej, rodzaju doznawanej przemocy, częstotliwości są porównywalne ze skalą ogólnopolską. Na szczeblu gminnym do stosowania przemocy przyznało się mniej osób bo 17% niż w badaniu krajowym, gdzie stosowanie przemocy potwierdziło 30 % respondentów. We wskazanych badaniach podobnie przedstawia się charakterystyka osób stosujących przemoc i są to najczęściej partner/partnerka, w dalszej kolejności ojciec/matka. Najpowszechniejszą formą przemocy w obu badaniach pozostaje przemoc psychiczna.

Wśród działań rekomendowanych do realizacji w powyższym dokumencie należy wskazać:

1. Organizowanie dla ogółu mieszkańców **warsztatów**, których celem będzie zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej, poprzez ukazanie sposobów komunikowania się z osobą stosującą przemoc, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną oraz poprzez wskazanie innych możliwości, które mogą pomóc osobom doznającym przemocy. Zaleca się, aby podczas warsztatów mieszkańcy zostali zapoznani ze sposobami reagowania w przypadku znajomości osób doświadczających przemocy. Tego rodzaju działania skierowane do całej społeczności lokalnej, mogą mieć pozytywny wpływ na przełamywanie tzw. „zmowy milczenia” dotyczącej przemocy domowej, a także mogą wpływać na **podniesienie świadomości mieszkańców** w zakresie identyfikacji form przemocy. Tego rodzaju warsztaty powinny mieć charakter edukacyjny oraz prewencyjny.

2. Biorąc pod uwagę możliwą niechęć części mieszkańców do uczestnictwa we wskazanych wyżej warsztatach, skuteczną formą edukacji będzie prowadzenie **społecznych/kampanii podnoszących świadomość mieszkańców** Gminy w zakresie kwestii usprawiedliwiania stosowania przemocy. Należy realizować lokalne kampanie społeczne, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy domowej, a także będą opisywać mechanizmy przemocy i podkreślać ich społeczną szkodliwość.

3. Należy kreować środowisko wolne od przemocy wobec dzieci, w szczególności poprzez zwiększenie świadomości dorosłych mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez **warsztaty i zajęcia organizowane dla rodziców**.

4. Prowadzenie w **placówkach opieki zdrowotnej wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej** u nowych pacjentów.

5. Rekomenduje się prowadzenie **działań edukacyjnych**, skierowanych do osób zaangażowanych w lokalny system wsparcia, w celu zwiększenia skuteczności ich działań. Pomocne będzie również **prowadzenie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń**, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich instytucji. Ponadto konieczne jest systematyczne podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli instytucji realizujących działania zapobiegawcze tego typu problemom, m.in. w zakresie zasad podejmowania interwencji w przypadku przemocy domowej.

6. Konieczne jest **upowszechnienie informacji w lokalnej społeczności o miejscach, w których świadczona jest pomoc medyczna, psychologiczna, prawna, socjalna oraz zawodowa osobom dotkniętym przemocą**. Obecnie najbardziej rozpowszechnionym źródłem informacji jest Internet, dlatego warto tego rodzaju działania podejmować za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy, GOPS czy innych podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy na terenie Gminy.

7. Dobrą praktyką będzie tworzenie, wspieranie i finansowanie miejsc pomocy dorosłym i dzieciom oferujących kompleksową pomoc: psychologiczną, terapeutyczną, socjoterapeutyczną, socjalną w przypadku doświadczenia przemocy domowej (np. **punkty konsultacyjne, grupy samopomocowe**), a także popularyzowanie ich działalności.

8. Pozytywny efekt może przynieść również **prenumerata lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji czy też materiałów multimedialnych, w celu wspierania rozwoju zawodowego i kompetencji osób pracujących zawodowo w zakresie rozwiązywania problemów społecznych**, a także udostępnianie ich w miejscach publicznych wraz z informatorem – przewodnikiem po miejscach wsparcia dostępnych w Gminie.

9. Niezbędnym elementem przeciwdziałania przemocy będzie również podejmowanie stałych działań monitoringowych wskazujących na obecną skalę problemu. W tym celu konieczne jest **prowadzenie statystyk przez podmioty zaangażowane w rozwiązywanie problemów społecznych, prowadzenie diagnoz lokalnych oraz ewaluację prowadzonych działań i programów**.

10. W zakresie kreowania pożądanych postaw wśród młodych mieszkańców Gminy konieczne jest **prowadzenie zajęć z zakresu problematyki przemocy przez psychologów, socjoterapeutów, pedagogów i innych specjalistów**. Obszar tematyczny oprócz konsekwencji stosowania przemocy, powinien zawierać również treści na temat szerokiego spektrum rodzajów przemocy. Zaleca się także stosowanie różnych technik i metod, które będą w atrakcyjny i aktywny sposób przekazywały informacje.

11. Prowadzenie **działań profilaktycznych w szkołach** powinno obejmować dystrybucję materiałów edukacyjnych, w tym również wśród rodziców i opiekunów, którzy powinni zostać poinformowani o podejściu szkoły do przemocy, rozwiązań i procedur w tym zakresie oraz o możliwych działaniach, które należy podjąć, gdy dziecko doświadcza tego problemu.

12. Prowadzenie **zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania**, co stanowi czynnik chroniący.

13. Niezbędne jest **prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach w obszarze doskonalenia umiejętności radzenia sobie ze stresem, wzmacniania poczucia własnej wartości, rozwijania umiejętności asertywnego zachowania się**, a także podnoszenia ich wiedzy na temat możliwych form pomocy w przypadku doświadczania przemocy zarówno w szkole, jak i w domu oraz sposobów reagowania, jeśli będą świadkiem agresji.

14. Działaniem o potwierdzonej, wysokiej skuteczności będzie **realizacja programów rekomendowanych** obejmujących zagadnienia związane z zapobieganiem zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży, w tym ograniczanie natężenia przemocy rówieśniczej.

15. Zaleca się wprowadzenie **programów rówieśniczych** w postaci koleżeńskiej pomocy w nauce, rówieśniczy doradcy, rówieśniczych doradców czy mediatorów. Program wsparcia rówieśniczego opiera się na założeniu, że w wieku dojrzewania rówieśnicy wywierają na siebie nawzajem silny wpływ, a pozytywne relacje rówieśnicze mogą zostać wykorzystane w organizowaniu konstruktywnych działań pomocowych na terenie szkoły.

16. Dbanie o klimat szkoły zwłaszcza relacje społeczne – zarówno pomiędzy nauczycielami a uczniami, jak i personelem szkoły a rodzicami.

17. Warto prowadzić również **szkolenia dla nauczycieli**, które będą rozwijały u nich kompetencje kierowania klasą oraz umiejętności właściwego reagowania na niekorzystne zachowania uczniów, wzmacniania pożądanych zachowań i formułowania oczekiwań wobec uczniów.

18. Zaleca się również **systematyczne prowadzenie badań związanych przede wszystkim z diagnozą zachowań problemowych oraz ewaluacją programów profilaktycznych**.

19. Zalecanym działaniem jest również **rozwój lub tworzenie placówek wsparcia dziennego**, które odgrywają istotną rolę w systemie pomocy zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem przemocy oraz zwiększenie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, poprzez rozwój miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży, w tym placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie Gminy, a także wzbogacenie oferty edukacyjno-wychowawczej.

20. **Organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli placówek pracujących z dziećmi i młodzieżą szkoleń**, obejmujących zagadnienia dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych oraz podnoszące ich kompetencje w zakresie realizacji warsztatów i zajęć profilaktycznych.

Diagnozy zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wejherowo na potrzeby Programu, dokonano również na podstawie danych statystycznych otrzymanych z instytucji działających na rzecz mieszkańców gminy Wejherowo, dotyczących realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 15 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Podczas sporządzania sprawozdawczości z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2024 stwierdzono znaczne trudności w zakresie zbierania wskaźników z realizacji działań przez poszczególne instytucje, przede wszystkim sąd, prokuraturę i PCPR. Zagadnienia te niejednokrotnie poruszano na posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego w celu ustalenia możliwości uzyskania danych w poszczególnych obszarach. Instytucje wskazywały na brak możliwości szeregowania danych powiatowych na poszczególne samorządy. Wobec powyższego poniżej dokonano analizy porównawczej liczby interwencji domowych, liczby utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych oraz liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez uprawnione do tego instytucje.

Tabela nr 2. Interwencje domowe Policji w gminie Wejherowo w latach 2020-2023

	Interwencje domowe policji w ujęciu powiatowym
2020	771
2021	683
2022	674
2023	358

Źródło: Opracowanie własne

Jak ilustruje powyższy wykres w latach 2020 - 2023 nastąpił znaczny spadek interwencji domowych Policji. Interpretacja tego zjawiska może świadczyć o poprawie stanu bezpieczeństwa na terenie gminy Wejherowo lub o spadku liczby zgłoszeń dokonywanych ze strony osób doznających przemocy, co może wynikać także z braku ich zaufania do służb pomocowych i ich skuteczności. Wskazać także należy, iż przekazywane przez KPP Wejherowo dane liczbowe nie uwzględniają danych w ujęciu gminnym.

Należy podkreślić, że mimo spadku interwencji domowych nie bez znaczenia jest ilość sporządzonych formularzy „Niebieskiej Karty” i powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, które zdecydowanie wykazują tendencję wzrostową. Może to świadczyć także o skuteczności działań profilaktycznych powodujących wzrost świadomości społecznej.

Tabela nr 3. Szczegółowe dane dotyczące funkcjonowania grup diagnostyczno-pomocowych

	2020 r.	2021 r.	2022r.	2023 r.
Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	69	69	77	115
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	229	267	323	424
Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych	69	69	77	115
Liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych	225	250	301	399

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 4. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta - A” przez podmioty uprawnione w latach 2020- 2023

Podmiot zakładający NK	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Policja	38	38	31	43
Pomoc społeczna	3	8	13	22
GKRPA	0	0	0	0
Oświata	1	6	9	15
Ochrona Zdrowia	1	4	2	2
Razem	43	56	55	82

Źródło: opracowanie własne

Spośród uprawnionych podmiotów najczęściej formularz „Niebieska Karta - A” wypełniali policjanci i pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, tym samym najczęściej wszczynali procedurę „Niebieskie Karty”. Rzadziej, jak wskazuje powyższy wykres, korzystali z tej możliwości przedstawiciele Oświaty, czy służby zdrowia. GKRPA w omawianym okresie nie wszczęła procedury „Niebieskie Karty”. Szukając przyczyny nie wszczynania procedury przez inne podmioty, należy zwrócić uwagę, iż osoby doznające przemocy domowej kierowane są lub same szukają pomocy w pierwszej kolejności zgłaszając się na Policję, bądź infolinie dedykowane do osób doznających przemocy domowej, a następnie do pracowników socjalnych. Zauważalny jest również w ostatnich latach znaczący wzrost procedur „Niebieskie Karty” wszczynanych w placówkach oświatowych na skutek informacji pozyskanych przez pedagogów i nauczycieli od małoletnich dzieci.

Ilość wszczętych postępowań z art. 207 kk z podziałem na powiat wejherowski w latach 2017-2019 wynosiła 376. Natomiast w latach 2020-2023 ilość prowadzonych postępowań wyniosła łącznie 232. W 2018 roku odnotowano nieznaczny wzrost wszczętych postępowań z art. 207 kk, natomiast porównując ostatnie trzy lata należy podkreślić, iż zarówno w gminie Wejherowo, jaki i w mieście oraz całym powiecie

wejherowskim obserwujemy spadek postępowań z w/w artykułu. Spadek ten ma swoje odzwierciedlenie w podejmowanych interwencjach domowych, które przedstawia tabela nr 2.

Ponadto analizując wszystkie kroki w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej wskazać należy, że w każdym roku począwszy od 2023 zespół interdyscyplinarny zwołuje 6 posiedzeń, na których analizowane są wszelkie dane dotyczące zjawiska przemocy domowej i prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” oraz planowane są działania profilaktyczne w celu niwelowania niepokojących zjawisk. Osoby dotknięte przemocą domową zamieszkujące na terenie gminy Wejherowo mogą również korzystać z oferty Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie. W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie utworzył Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej oferujący specjalistyczne wsparcie dla rodzin i osób dotkniętych kryzysem. W 2023 roku ze wsparcia **Punktu Konsultacyjnego** skorzystało **116 osób**. W celu realizacji wsparcia specjalistycznego dla rodzin dotkniętych przemocą domową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wejherowie pomocą w formie specjalistycznego poradnictwa objęto ogółem **214 osób**, w tym **12 osób objęto poradnictwem psychologicznym, 38 osób pedagogicznym, 57 osób poradnictwem prawnym oraz 107 osób poradnictwem socjalnym**. W 2023 roku przeprowadzono **622 konsultacje psychologiczne i 58 konsultacji z radcą prawnym**.

V. Adresaci programu

Program jest skierowany do następujących grup:

1. Ogółu mieszkańców gminy Wejherowo, w tym osób zagrożonych przemocą domową.
2. Osób doznających przemocy domowej.
3. Osób stosujących przemoc domową.
4. Świadków przemocy domowej.
5. Przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VI. Cele programu

Cel strategiczny programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Wejherowo.

Cele szczegółowe

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

VII. Założenia Programu

W celu realizacji celów ustawowych oraz celów zawartych w Programie ustalono cztery podstawowe obszary zadań, zawierające kierunki działań dedykowane różnym grupom odbiorców. Szczegółowy zakres zadań wraz ze wskaźnikami oraz harmonogramem podejmowanych działań przedstawiony zostanie w pkt VI w formie tabelarycznej.

1) Profilaktyka i edukacja społeczna

Obszar skierowany do ogółu mieszkańców Gminy Wejherowo, w tym rodzin zagrożonych przemocą.

2) Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Obszar skierowany do kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami lub osób zależnych dotkniętych przemocą domową.

3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Obszar skierowany do osób stosujących przemoc domową.

4) Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Obszar skierowany do przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

VIII. Realizatorzy i zespoły odpowiedzialne za realizację określonych w programie zadań i działań

Program został tak zaprojektowany, aby za jego realizację odpowiadały:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie;
- 2) Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wejherowie;
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Wejherowie;
- 4) Sąd Rejonowy w Wejherowie;
- 5) Prokuratura Rejonowa w Wejherowie;
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie

Ponadto istotną rolę w realizacji Programu pełnią Partnerzy:

- 1) Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie,
- 2) Placówki oświatowe na terenie gminy Wejherowo,
- 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie,
- 4) Służba zdrowia,
- 5) Organizacje pozarządowe.

IX. Obszary, kierunki i działania Programu z uwzględnieniem wskaźników oraz harmonogramu ich realizacji

1. Profilaktyka i edukacja społeczna

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	CZAS REALIZACJI	REALIZATORZY	PARTNERZY
1.1. Poszerzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej	1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy na obszarze gminy, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	- liczba opracowanych diagnoz	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura
	1.1.2. Monitorowanie zjawiska przemocy domowej na obszarze gminy	- coroczne sprawozdanie dotyczące monitorowania zjawiska przemocy domowej	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Szkoły, Prokuratura
1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej	1.2.1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	- liczba lokalnych kampanii społecznych	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Urząd Gminy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Policja, Prokuratura, Służba Zdrowia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), media
	1.2.2. Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach, placówkach wsparcia dziennego	- liczba przeprowadzonych w szkołach warsztatów i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży - liczba szkół i placówek wsparcia dziennego uczestniczących w kampaniach, warsztatach i programach profilaktycznych - liczba placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie gminy	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wejherowie	Placówki oświatowe
	1.2.3. Współpraca pomiędzy podmiotami działającymi na terenie gminy Wejherowo, a kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub	- liczba podjętych inicjatyw	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Parafie i związki wyznaniowe w gminie Wejherowo, organizacje pozarządowe, PCPR

	do programów nauk przedmażeńskich				
1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	1.3.1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą oraz w stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży	- liczba zrealizowanych programów, warsztatów - liczba uczestników programów, warsztatów - liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej	corocznie	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Szkoły, służba zdrowia, Policja, kuratorzy

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	CZAS REALIZACJI	REALIZATORZY	PARTNERZY
2.1. Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy	2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych	- liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych - liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych - liczba osób objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych - liczba rodzin objętych pomocą diagnostyczno-pomocowych	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy, służba zdrowia
	2.1.2. Rozbudowywanie i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomoc osobom doznającym przemocy domowej	- liczba punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej	2025-2028	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOP345S)	Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (OPiRPA), Szkoły, Prokuratura, organizacje pozarządowe
	2.1.3. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	- liczba wspólnie realizowanych projektów	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Szkoły, służba zdrowia, Policja, Prokuratura, PCPR OPiRPA
2.2. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	2.2.1. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Służba zdrowia, organizacje pozarządowe, prokuratura, OPiRPA, PCPR

	2.2.2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	- liczba zajęć dla osób doznających przemocy domowej - liczba osób uczestniczących w zajęciach	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura, GOPS, PCPR, OPiRPA
2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	2.3.1. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej	- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej - liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie
	2.3.2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, - liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy, - liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”, - liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Wejherowie	
	2.3.3. Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia	2025-2028	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie	Służba zdrowia, Policja

	2.3.4. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grupach samopomocowych	- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego - liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	2025-2028	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie, Organizacje pozarządowe	
	2.3.5. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej	-liczba programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, -liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym dla osób doznających przemocy domowej, - liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej), - liczba grup terapeutycznych, - liczba grup wsparcia, -liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia	2025-2028	OPiRPA	GOPS
	2.3.6. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej	- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, w tym z miejsc całodobowych	2025-2028	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie	
	2.3.7. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez punkty konsultacyjne	- liczba punktów konsultacyjnych, - liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych	2025-2028	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie	Urząd Gminy
	2.3.8. Wzmacnianie ochrony osób doznających przemocy domowej w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie małoletnich w przyjaznych pokojach przesłuchań	- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań - liczba małoletnich przesłuchanych w przyjaznych	2025-2028	Sąd Rejonowy w Wejherowie, Prokuratura	

		pokojach przesłuchań			
	2.3.9. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokalu socjalnego	- liczba uchwał organu samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej - liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej	2025-2025	Urząd Gminy Wejherowo	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie
2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych	2.4.1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom doznającym przemocy domowej	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowanych działań - liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, Prokuratura

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	CZAS REALIZACJI	REALIZATORZY	PARTNERZY
3.1. Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje samorządowe, a także podmioty i organizacje pozarządowe, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi	3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc domową, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne.	- corocznie aktualizowane na stronach internetowych gminy baz teleadresowych podmiotów realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową - liczba opracowanych informatorów zawierających dane teleadresowe oraz zakres realizowanych oddziaływań przez podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej		GOPS Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, kuratorzy sądowi, Prokuratura, organizacja pozarządowe, OPiRPA
	3.1.2. rozpowszechnienie informatorów, przez: Sąd Rejonowy, Prokuraturę Rejonową, Komendę Powiatową Policji, Urząd Gminy	- umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów do dnia 15 lutego i do	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Prokuratura, Sąd, OPiRPA GOPS, Policja, służba zdrowia

		dnia 15 sierpnia każdego roku.		y	
3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej	3.2.1 Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” - liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D” - liczba skierowań dla osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym - liczba osób stosujących przemoc domową, które zgłosiły się do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym - liczba osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny - liczba zawiadomień o możliwości popełnienia wykroczenia przez osoby stosujące przemoc domową, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń - liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową - liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia - liczba zakończonych postępowań w sprawach	2025-2028	GOPS, Policja, służba zdrowia, oświata, GKRPA	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Zespół Interdyscyplinarny

		związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania			
3.4. Udzielanie wsparcia psychologiczno- terapeutycznego osobom stosującym przemoc domową zmierzającym do zmiany wzorców zachowań	3.4.1. Realizacja wsparcia psychologiczno- terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową	- liczba osób stosujących przemoc domową, które skorzystały ze wsparcia psychologicznego lub/i terapeutycznego	2025-2028	GOPS	OPiRPA, PCPR
	3.4.2. Badanie skuteczności wsparcia psychologiczno - terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową	- liczba osób, które po skorzystaniu ze wsparcia psychologicznego i/lub terapeutycznego powróciły do stosowania przemocy	2025-2028	GOPS	OPiRPA. PCPR

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

KIERUNEK DZIAŁANIA	RODZAJ DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI	CZAS REALIZACJI	REALIZATORZY	PARTNERZY
4.1. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	4.1.1. Organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej będących członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych	- liczba zorganizowanych szkoleń - liczba osób biorących udział w zorganizowanych szkoleniach	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, oświata, służba zdrowia, prokuratura, Sąd, organizacje pozarządowe
	4.2.1. Organizowanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb	- liczba zorganizowanych spotkań, szkoleń - liczba osób uczestniczących w spotkaniach, szkoleniach - liczba zorganizowanych konferencji - liczba osób uczestniczących w konferencji	2025-2028	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Policja, oświata, służba zdrowia, prokuratura, Sąd, organizacje pozarządowe
	4.1.3. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu lub grup wsparcia	- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa oraz wsparcia		Gminny Zespół Interdyscyplinarny	PCPR. OPiRPA

X. Sposób i częstotliwość monitorowania realizacji programu

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie poprzez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań. Przeprowadzana będzie analiza jakościowa i ilościowa realizowana w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli innych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Dane te będą gromadzone do końca lutego każdego roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie jako podmiot odpowiedzialny za sporządzanie rocznych sprawozdań. Osoba odpowiedzialną za przygotowanie sprawozdania z realizacji Programu będzie Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wejherowie.

Corocznie w terminie do 31 marca Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie będzie składał Radzie Gminy sprawozdanie z działalności, które zawierać będzie podsumowanie i wnioski płynące z realizacji działań w danym roku.

XI. Zasady i źródła finansowania programu

Działania podejmowane w ramach realizacji Programu zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów finansowane będą ze środków budżetu gminy i ochrony zdrowia przeznaczonych na pomoc społeczną oraz zwalczanie skutków nadużywania alkoholu. Przewiduje się również aplikowanie o środki zewnętrzne m. in. pochodzące z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Plan Finansowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie na każdy rok budżetowy uwzględnia wydatki na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Wobec tego na rok budżetowy 2025 został złożony wniosek o ujęcie wydatków w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie na kwotę 120 582 zł z uwzględnieniem dynamiki wzrostu wydatków w każdym kolejnym roku realizacji Programu.

XII. Efekty i rezultaty realizacji Programu

Zakłada się, że realizowane w ramach Programu działania doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom zagrożonym i doznającym przemocy domowej poprzez podniesienie świadomości społecznej, rozwój i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych bądź doznających przemocy domowej, zwiększenie ochrony oraz dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej, zintensyfikowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, a także zwiększenie skuteczności i efektywności działań przedstawicieli poszczególnych służb poprzez dalsze podnoszenie ich kompetencji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

UZASADNIENIE

Przedmiotem regulacji jest ustanowienie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

W 2023 r. uchwalono ustawę z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza do porządku prawnego wiele rozwiązań, których celem jest przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej. Interdyscyplinarne działania podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w kryzysie pozwalają w wielu przypadkach na złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej oraz zapobiegnięcie przejściu ostrego kryzysu w stan chroniczny, dlatego też tak istotnego znaczenia nabierają rozwiązania systemowe.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

Dokument będący załącznikiem do niniejszej uchwały jest efektem prac zespołu interdyscyplinarnego i został opracowany w oparciu o w/w ustawę oraz Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i zasobów gminy Wejherowo.

Program określa katalog zaplanowanych działań, których celem będzie zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Wejherowo.

W związku z powyższym wnosi się o przyjęcie niniejszej Uchwały.

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w
Wejherowie

Karolina Dębkowska